

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Efendimizin Eğitim Anlayışı Ve Eğitim Metodları

İnsanı diğer varlıklardan ayıran ve sorumlu kılan yönü, eğitime yetisidir. İnsan için uğrunda yorulmaya, sıkıntı çekmeye değer en hayırlı gaye eğitimidir. Öğrenme niteliği insanla var olduğu için Peygamberlerin bir vazifesi de insanların eğitimiyle ilgilenmektir

HZ. PEYGAMBER'İN EĞİTİM İLKELERİ

Hz. Peygamber'in değerlerle yüklü sözleri, fiilleri, takrirleri, yaşamı onun eğitim ve öğretim metodları günümüze mühim mesajlar sunmaktadır. Hz. Peygamber'in eğitim metodunda takip ettiği ilkeleri ise şöyle sıralamak mümkündür:

Eğitimde İnsan Merkezilik

Bu ilkede insanın ihtiyaçlarını ön planda tutmak, başka bir ifadeyle toplum içinde alacağı rollere ilişkin ön hazırlık yapmasını sağlamak ve bireyi merkeze almak esastır. Bu bağlamda eğitimin temel görevi bireyi yaşama hazırlamaktır. Hz. Peygamber çocukların yaşamdaki rollerine başlangıç olabilecek temel bilgi ve becerilerin kazandırılmasını önemsemiştir

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Efendimizin Eğitim Anlayışı Ve Eğitim Metodları

Rasulullahın Davet Metodu

Eğitimde Fırsat Eşitliği

Kavram olarak eğitimde fırsat eşitliği, ayırım yapılmaksızın toplumun tüm bireyelerine, yeteneklerini en uygun biçimde geliştirmede eğitim hizmetlerinden eşit ölçüde yararlanma şansının verilmesi şeklinde tanımlanabilir. Hz. Peygamber'in eğitimde eşitlik konusunda zengin-fakir, bedevî-medenî, asil-köle, engelli ve sağlıklı ayırımı yapmadığını ifade etmek mümkündür. İlk Müslümanlar, Mekke'deki varoluş sürecinden sonra Nebvî eğitimle Medine toplumunun inşa süreci başlamıştır Bu Nebvî eğitim ise kadın-erkek, hür-köle, genç-yaşlı, çoluk-çocuk her kesimi kapsamıştır. Ayrıca İslâm toplumunun topyekûn ıslahını hedefleyen bu eğitimden erkekler kadar kadınlar da payını almışlardır. Hz. Peygamber kız çocuklarına ihtimam göstermiş, kadınların eğitimi için ayrı bir zaman ayırarak onların sorularına cevap vermiş, kadınların eğitiminde onların ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmuştur.

Eğitimde Özgünlük

Her kültür ve medeniyetin eğitim anlayışı kendine özgüdür. Bu kendine özgünlük, o kültür ve medeniyetin insan tasavvuruna göre şekillenir. Bir kültür ve medeniyetin insan tasavvuru nasılsa, eğitim anlayışı da o tasavvuru besleyecek şekilde yapılandırılmıştır. Burada şunu belirtelim ki, eğitimde özgünlükten kastettiğimiz şey, diğer eğitim sistemlerinden farklı olarak İslâm'da insan ve ihtiyaçlarının eğitimin merkezinde olmasıdır. Bu bağlamda Hz. Peygamber İslâm'ın yüksek hakikatlerinden günlük hayatın en ince detaylarına kadar ashâbını her konuda eğitmiştir

“Kur'an'ı ve hikmeti öğreten bir elçi”

(Bakara, 2/151)

Eğitimde Evrensellik

Eğitimde evrensellik ilkesi, “Sağlam bir dinî eğitim kurmak için önce evrensel bir eğitim modeli gerekir” anlayışını, insana olan her faaliyetin önce evrensel bir renk taşımasını esas alır. (Geniş bilgi için bkz. Çüçen, 2005: 111-115). Rasûlullah'ın yaşadığı zaman kesitinde, ilim anlayışına kazandırdığı en mühim veçhe, ilmin evrenselliğini öne çıkarmasıdır. Bu bağlamda “Hikmetli söz mü'minin yitiğidir. Onu nerede bulursa, almaya en çok onun hakkı vardır” buyurmuştur (Tirmizî, 2017: 947)